

KORRALDUS

Ahekõnnu II liivakarjääri korrastamistingimuste esitamine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat ning võttes aluseks maapõueseaduse § 81 lõike 3 ja Verston Eesti OÜ taotluse, **otsustab Keskkonnaamet:**

Anda Verston Eesti OÜ-le (registrikood 11947047) kuuluva Ahekõnnu II liivakarjääri keskkonnaloa KL-524021 alusel kaevandatud maa korrastamisprojekti koostamiseks järgmised korrastamistingimused:

1.1. Korrastatud maa sihtotstarve:

- 1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt maakatastriseaduses sätestatule.
- 1.1.2. Kaevandatud maa korrastada veekoguks ja metsamaaks.

1.2. Uute pinnavormide nõlvade ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:

- 1.2.1. Korrastatud ala reljeef ja pinnavormid peavad olema võimalikult looduslähedased ning metsamaal metsa majandamiseks sobivad. Karjääri nõlvad tuleb katta taimestikule sobiva pinnasega.
- 1.2.2. Karjääri küljed tuleb kujundada nii, et oleks välditud varingud ning erosioon. Nõlvad ei tohi olla järsemad kui nõlva moodustava materjali (nt katend, tagasitäide) looduslik varisemisnurk. Tagada, et korrastatud ala ei kujutaks oma iseärasusest tulenevalt ohtu seal liikuvatele inimestele ja loomadele ning maastiku üldilme oleks esteetiliselt vastuvõetav.
- 1.2.3. Enne haljastuse rajamist korrastatav maa siluda. Metsamaaks ette nähtud ala võib jääda laineliseks, nõlvanurgaga alla 8°.
- 1.2.4. Moodustuva veekogu äärde rajada kallasrada. Kaldaperv peab olema vähemalt 2 m lai ja kuni 1 m kõrgemal veetaseme oodatavast maksimaalsest seisust.
- 1.2.5. Kaldajoone kujundamisel vältida sirgjoonelisust ja teravnurki.

1.3. Veerežiimi kujundamise nõuded:

- 1.3.1. Karjäärialal kujunev põhjaveetase peab vastama maa kasutamise sihtotstarbele.
- 1.3.2. Metsamaaks korrastamisel peab korrastatud maapind olema vähemalt 0,7 m kõrgemal põhjaveetasemest.
- 1.3.3. Korrastamise käigus rajatava veekogu põhi kujundada lauge ja ühtlane.
- 1.3.4. Kui projektiga planeeritakse veekogule supluskoht, siis peavad veealused nõlva kalded olema supluskohas vähemalt suhtega 1:8.

1.4. Mulla kasutamise ja käitluse nõuded:

1.4.1. Mäeeraldise teenindusmaale ladustatud kooritud muld kasutada nõlvade ja põhja tasandamiseks. Veekogu põhja tasandamisel mulda korrastamisel ei kasutata.

1.4.2. Metsamaaks silutud pinnase ülemine 0,5 m paksune kiht peab sisaldama materjali terasuurusega kuni 1 mm vähemalt 25% (massi järgi) ega tohi sisaldada kive (läbimõõduga üle 10 mm) enam kui 40%.

1.4.3. Projektis esitada mulla või kasvupinnase kasutamise ja käitluse arvestused ja määrata bioloogiliseks korrastamiseks vajalik mulla kogus. Kirjeldada ja põhjendada valitud mullakäitus.

1.5. Bioloogilise korrastamise nõuded:

1.5.1. Korrastamisprojektis anda bioloogilise korrastamise lahendus, sealhulgas määrata kasutatavad puu- ja taimeliigid ning vajalik istikute arv.

1.5.2. Metsa istutamine teostada selliselt, et alal oleks hiljem võimalik hooldetöid teha mehhaniseeritult.

1.6. Lisatingimused:

1.6.1. Korrastamisprojektis põhjendada kasutatava tehnoloogia valikut lähtuvalt korrastamistingimustest, keskkonnatingimustest ja majanduslikest kaalutlustest.

1.6.2. Kaevandatud maa korrastamisprojekt koostada vastavalt keskkonnaministri 07.04.2017 määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ esitatud nõuetele.

1.6.3. Mäeeraldise ja selle teenindusmaa piiridesse kuuluvalt alalt tuleb likvideerida kõik keskkonnoahtu ja ala hilisematele kasutajatele ohtu kujutada võivad seadmed ja ehitised.

2. ASJAOLUD

Verston Eesti OÜ (registrikood 11947047, aadress Raudtee tn 1a, Paide linn, Paide linn, Järva maakond) esitas 26.03.2026 Keskkonnaametile taotluse (registreeritud KOTKAS-s 26.03.2026 dokumendina nr DM-136097-1) Ahekõnnu II liivakarjääri mäeeraldise korrastamistingimuste saamiseks.

Verston Eesti OÜ-le kuulub maavara kaevandamise keskkonnaluba (kaevandamisluba) nr KL-524021 (kehtivusajaga kuni 25.03.2036), mille alusel kaevandatakse Ahekõnnu kruusamaardla (registrikaardi nr 594) Ahekõnnu II liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva.

Ahekõnnu II liivakarjäär asub Rapla maakonnas Kehtna vallas Haakla külas eramaal katastriüksusel Sinkle (katastritunnus 29202:005:1134, kinnistu nr 2591937) ja Vastja külas katastriüksusel Karjatse (katastritunnus 29202:005:1122, kinnistu nr 3525837).

Ahekõnnu II liivakarjääri mäeeraldise pindala on 20.69 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 21.41 ha. Keskkonnaloale nr KL-524021 on kaevandatud maa kasutamise otstarbeks märgitud veekogu ja metsamaa.

Keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt on moodustuva veekogu keskmine sügavus ca 1 m ning võib hooajaliselt ära kuivada. Keskkonnaministri 07.04.2017 määruse nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ § 14 lg 1 kohaselt tuleb korrastamise käigus karjääri rajatava veekogu sügavus kujundada valdavalt üle 2 m. Erandkorras on jäetud korrastamise käigus kaitsealuste liikide tõttu ka madalamaid veekogusid. Piirkonnas (karjäärist 10 km raadiuses, kaugused karjäärist vahemikus 350 m - 9,1 km) on registreeritud viis I kaitsekategooria kaitsealuse liigi must-toonekurg (*Ciconia nigra*) elupaika. Must-toonekure kaitsetegevuskavas on leitud, et toitumisalade kehv seisund ja jätkuv degradeerumine on Eestis tõenäoliselt suure tähtsusega ohutegur¹. Seega pakub Ahekõnnu II liivakarjääri korrastamine madalaveeliseks veekoguks kaitsealusele liigile täiendavat toitumisala ja võimaldab kõnealuses piirkonnas parandada liigi elutingimusi.

Ahekõnnu II liivakarjäär jääb maaparandussüsteemi maa-alale Vastja6 (TTP-524, vid kood 5111300010100001).

Ahekõnnu II liivakarjääri mäeeraldis külgneb Lokuta-Kehtna riigi kõrvalmaantee kaitsevööndiga.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

Maapõuaseaduse (MaaPS) § 80 lõike 1 ja § 81 alusel peab kaevandamisloa omaja kaevandatud maa korrastama tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. Kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (edaspidi *korrastamisprojekt*) alusel. Korrastamisprojekti koostamise korraldab kaevandamisloa omaja korrastamistingimustest lähtuvalt (MaaPS § 81 lõige 2). Korrastamistingimused esitab kaevandamisloa omajale Keskkonnaamet (MaaPS § 81 lõige 3).

MaaPS § 81 lõike 4 kohaselt peab Keskkonnaamet korrastamistingimusi esitades lähtuma keskkonnamõju hindamise soovitudest, kui keskkonnamõju on hinnatud, ja kaevandamisloale kantud korrastamise suunast. Põhjendatud juhul võib lähtuda korrastamistingimusi esitades ka muust korrastamise suunast, kui selle mõju on keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise raames hinnatud.

Lisaks Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustele tuleb korrastamisprojekti koostamisel lähtuda MaaPS § 81 lõikes 9 sätestatud nõuetest.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lõike 5 alusel xx.xx.xxxx kirjaga nr xx kohaliku omavalitsuse üksuse (Kehtna Vallavalitsus) ja maaomanike arvamust Ahekõnnu II liivakarjääri korrastamistingimuste väljastamiseks, arvamuse andmise tähtajaga hiljemalt xx.xx.xxxx. Kiri saadeti teadmiseks ka Maa- ja Ruumiametile, Transpordiametile ning Verston Eesti OÜ-le.

Maaomanik 1 esitas korrastamistingimuste eelnõule arvamuse xx.xx.xxxx.

¹ Must-toonekure (*Ciconia nigra*) kaitse tegevuskava. Keskkonnaamet, 2018.

Maaomanik 2 esitas korrastamistingimuste eelnõule arvamuse xx.xx.xxxx.

Kehtna Vallavalitsus esitas korrastamistingimuste eelnõule arvamuse xx.xx.xxxx.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lg 1 tuleb enne haldusakti andmist menetlusosalistele võimaluse esitada oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet edastas xx.xx.xxxx kirjaga korrastamistingimuste eelnõu Verston Eesti OÜ-le.

Verston Eesti OÜ esitas arvamuse xx.xx.xxxx.

3.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lõike 2 punkti 2 ja § 27 lõike 1 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhindangu selle kohta, kas kaevandatud maa korrastamisel on oluline keskkonnamõju. KeHJS § 2² sätestab, et keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (määrus). Kavandatav tegevus (Ahekõnnu II liivakarjääri korrastamine) ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 loendisse ega ka määruse loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõigete 3 ja 4 ning määruse alusel ei ole antud juhul keskkonnamõju hindamise algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ning keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine.

Tulenevalt eelnevast ei ole vajalik koostada keskkonnamõju hindamise eelhindangut Ahekõnnu II liivakarjääri korrastamistingimuste andmisel.

4. VAIDLUSTAMINE

Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva otsuse andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse haldusmenetluse seadustikus sätestatud korras.

Marju Kuldmaa
vanemspetsialist